

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024

Tarkastuslautakunta 20.5.2025

Kunnanvaltuusto 27.5.2025

Terveiset puheenjohtajalta

Tämä on eräänlainen päätepiste. Valtuuston neljä vuotta ovat takana. Syksyllä arvokasta työtä Alavieskan eteen jatkaa uusi kunnanvaltuusto.

Olemme nähneet neljän vuoden aikana taloudellisella näkökulmalla ajateltuna ”leveitä vuosia”. Haasteina ovat olleet hyvinvointialueiden muodostaminen, pandemia sekä Ukrainan sota.

Arvioitava vuosi oli ehkä ensimmäinen hyvinkin neutraali vuosi kuntataloudessa tämän tarkastuslautakunnan arvioitavaksi. Nostan esille kevään 2024 tulvan, joka hätkähdytti meitä kuntalaisia voimallaan. Luonnonvoimat näyttivät voimansa.

Seuraavat valtuustokaudet tulevat varmasti näyttämään oman haasteensa. Toivotaan, että talous kasvaa Suomessa ja vetää myös Alavieskan kunnantalouden nousukiitoon.

Arvioinnissa voidaan todeta olevamme myös tarkastuslautakunnan puolesta velkaa kiitokset. Alavieskan päättäjät ja henkilöstö ovat yhteistyössä tehneet todella hyvää työtä. Kiitos siitä.

Sakari Siitonen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Strategia ja toiminnalliset tavoitteet

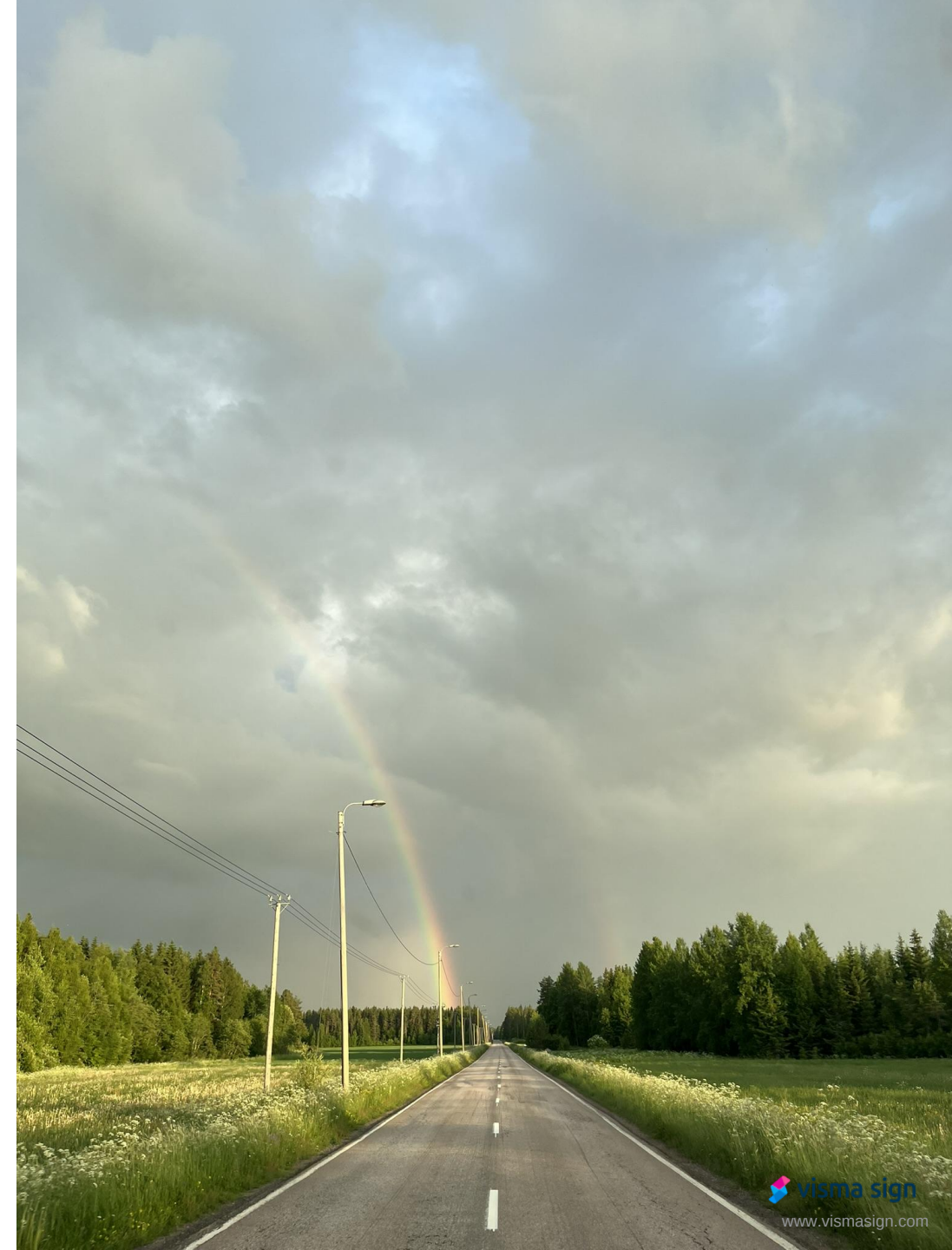
Asukasviihtyvyys ja hyvinvointi

Lähipalvelut

Yrittäjyys ja elinkeinot

Brändäys

28.2.2022 kunnanvaltuusto

Tarkastuslautakunta lukuina

4

Lautakunnan jäsentä

6

Kokousta vuoden aikana
(2024-2025)

2

Arviointikäyntiä eri kohteissa.

10

Erilaista esittelyä vuoden aikana (2024-2025)

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Kunnanvaltuuston 16.10.2021 § 42 valitsema tarkastuslautakunta

Sakari Siitonen, pj.

varajäsen Risto Isokääntä

Matti Luonuansuu vpj.

varajäsen Jarmo Autio

Eija Jutila

varajäsen Raili Marjakangas

Jaana Nyman

varajäsen Marja-Leena Kurttila

Tilintarkastaja

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteistö

vastuunalainentilintarkastaja
HT, JHT Tuomas Peltoperä

Lautakunnan sihteerinä toimii Maritta Hintsala

Tarkastuslautakunnan tehtävät

- ▶ Keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Kuntalaki 121 §
- ▶ Tarkastuslautakunta arvioi talousarvion toteutumista
- ▶ Tarkastuslautakunta arvioi kuntastrategian toteutumista
- ▶ Sidonnaisuusilmoitukset (käsitelty tarkastuslautakunnassa 25.2.2025 ja kunnanvaltuustossa 8.4.2025 § 11)
- ▶ Tarkastuslautakunnan sisäiset esteellisyydet
- ▶ Arviointikertomuksen laadinta vuosittain

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Pieni henkilöstö on sekä etu- että riski kunnassamme. Tiedon kulku eri hallintokuntien välillä voi tapahtua nopeasti ja luontevasti ja tuo läpinäkyvyyttä toimintaan.

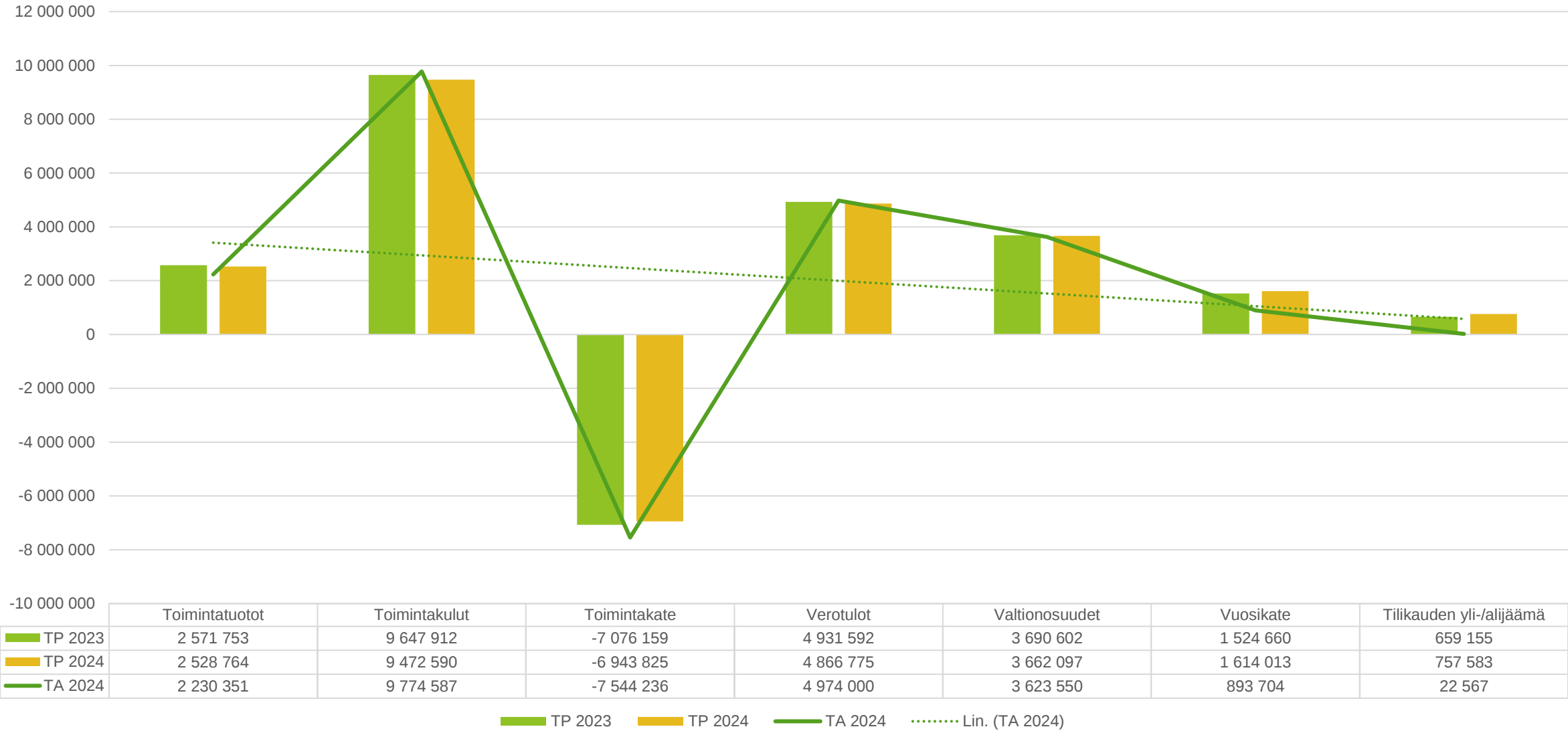
Yhdenkin avainhenkilön syystä tai toisesta johtuva poissaolo voi tuoda kuitenkin ongelmia. Siitä syystä töiden ja vastuiden jako on syytä miettiä ennalta ja päivittää joka kerta kun henkilöstössä tapahtuu muutoksia.

Ulkoisia riskejä on jouduttu testaamaan ja päivittämään pakon edessä viime vuosina. On ollut pandemiaa ja vuonna 2024 suurtulva. Edelleen ulkoisia uhkia ovat tietoverkkojen, sähkön ja veden saannin haavoittuvuus, joita varten tarvitaan varautumista. Uusinpina riskeinä ovat maailmaa mullistavat suurvaltasuhteet ja rahamarkkinoiden epävakaus. Erityisesti pitää huolella miettiä sijoitusten riskejä.

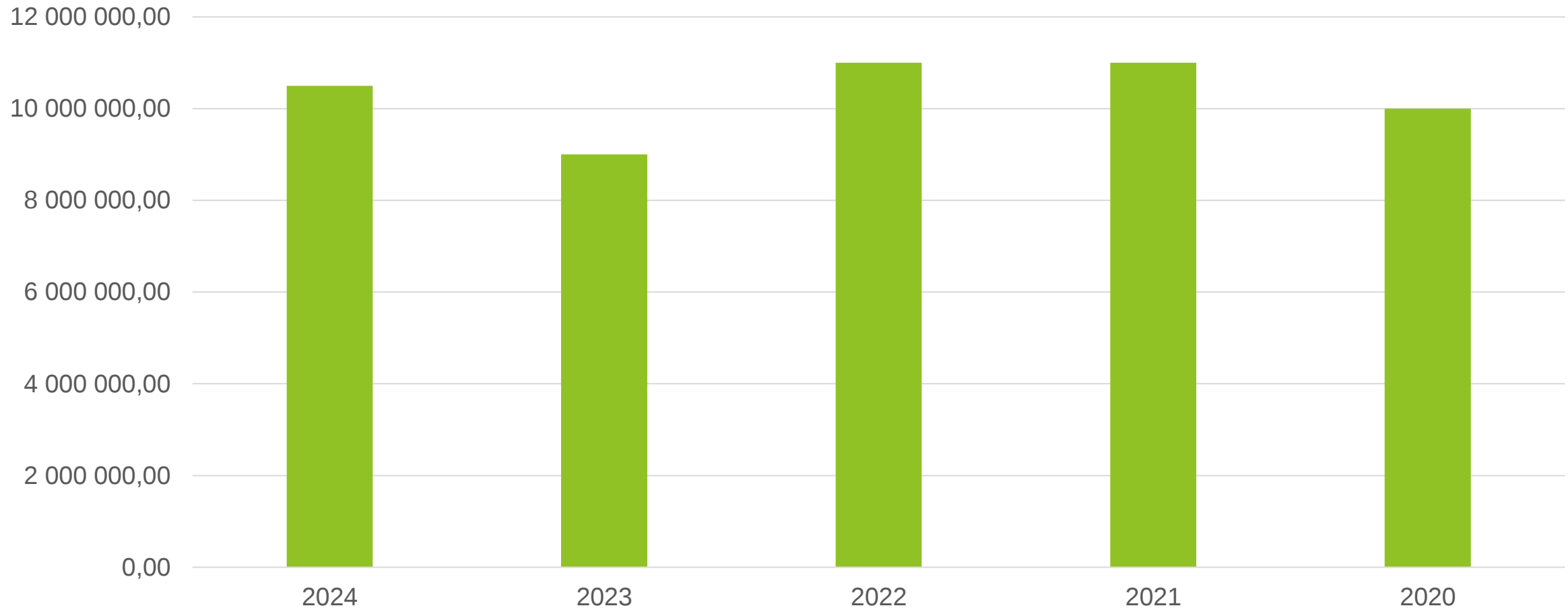
” Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeiden tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointi velvotteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena sekä sopimusten hallintana.”

- Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 17.12.2024 khall
- Konserniohje 28.2.2022 kvalt
- Hallintosääntö 31.10.2022 kvalt
- Valmiussuunnitelma 25.1.2021 khall

Talousarvion toteutuminen

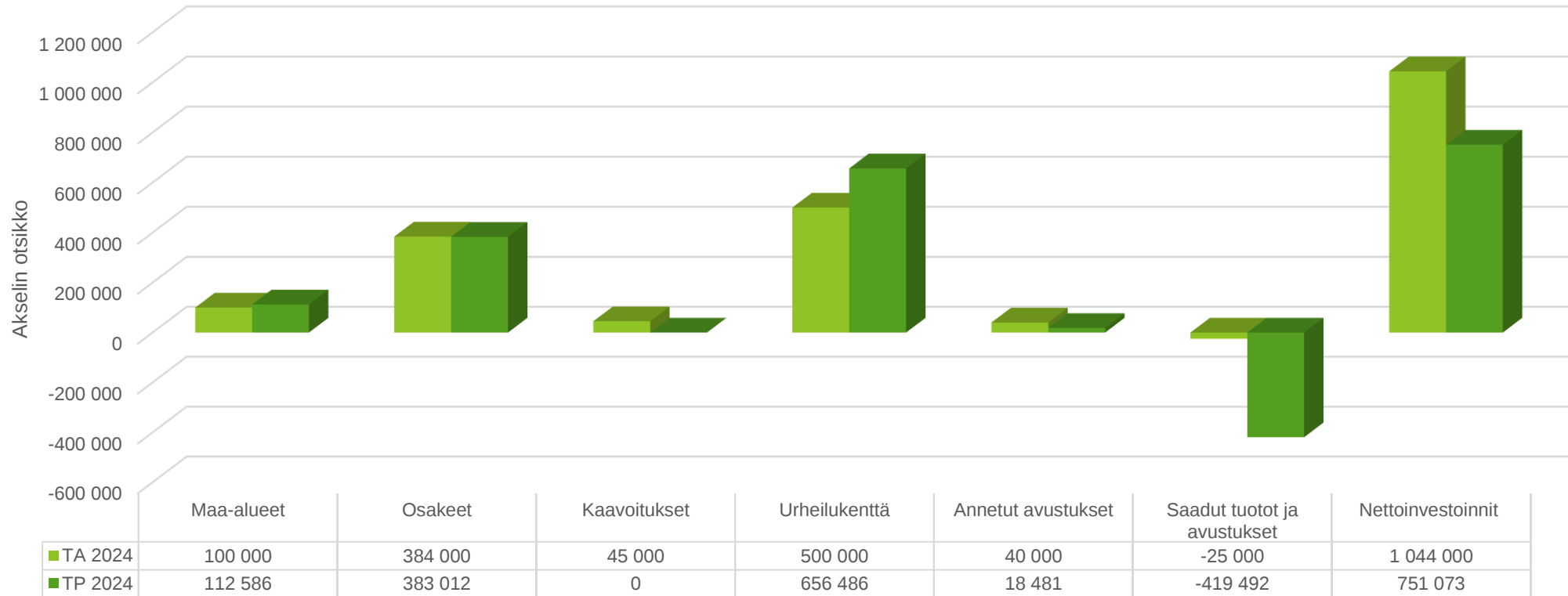

Lainakanta

Lainakannan kasvoi 1,5 meur, joka koostui kuntatodistustulainan kasvusta. Laina per asukas oli 4353 eur (2023: 3696 eur/asukas). Vuonna 2024 Manner-Suomen kuntien keskimääräinen laina per asukas oli 3491 (vuonna 2023: 3368 eur/asukas) Kunta on suojannut lainakantaa koronvaihtosopimuksilla vuoteen 2055 saakka. (Kvalt 2019 rahoitusstrategian mukaisesti).

Surimmat investoinnit 2024

Kunta osti vuoden aikana maa-alueita yhteensä 4,3 ha ja myi KOY Alavieskan Biancalle 8,2 ha. Urheilukentän peruskunnostus aloitettiin maatöillä. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin peruskunnostukseen avustusta 352 176 euroa. Valmiusaste vuoden lopussa oli 50 %.

Alavieskan Asunnot Oy:lle sijoitettiin SVOP rahastoon 250 000 eur, jolla on kohdistettu Virinkankaan B-talon rakentamiseen.

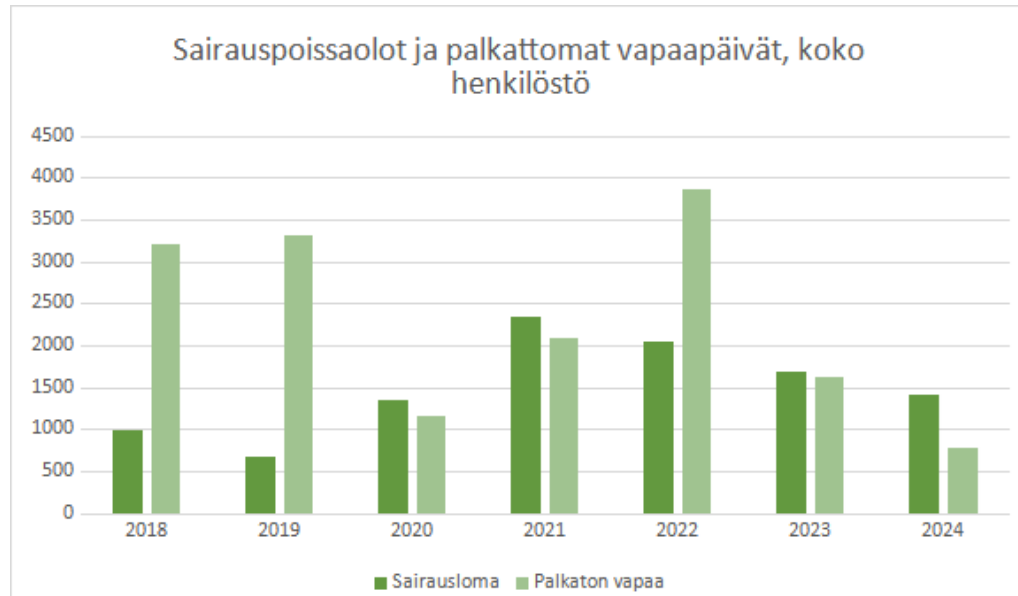
Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden vastualueeseen kuuluvat hallinto- sekä henkilöstöpalvelut sisältäen myös muun muassa vaalit ja tilintarkastukseen sekä valtuuston ja kunnanhallituksen.

Hallintopalvelut vastaa kunnan toimistopalveluista ja tuottaa tukipalveluja muille kunnan palvelualoille. Hallintopalvelut huolehtii muun muassa kokousjärjestelyistä, neuvonta-, asiakaspalvelu- sekä arkistointitehtävistä sekä osallistuu kunnanhallituksen ja valtuuston kokousten valmisteluun.

Ostopalveluna Alavieskan kuntaan hankitaan palkanlaskenta, kirjanpito, raha- ja maksuliikenteen hoitaminen Kuntien Heta-palvelut Oy:lta. Kuntien omistama Joki ICT Oy:ltä ostetaan tietohallinnon tukipalvelut.

Henkilöstö

Palvelussuhteista henkilöstöä kunnassa on ollut 31.12.2024 yhteensä 100 henkilöä (2023 98 hlö)

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut työllistivät 85 % koko kunnan henkilöstöstä.

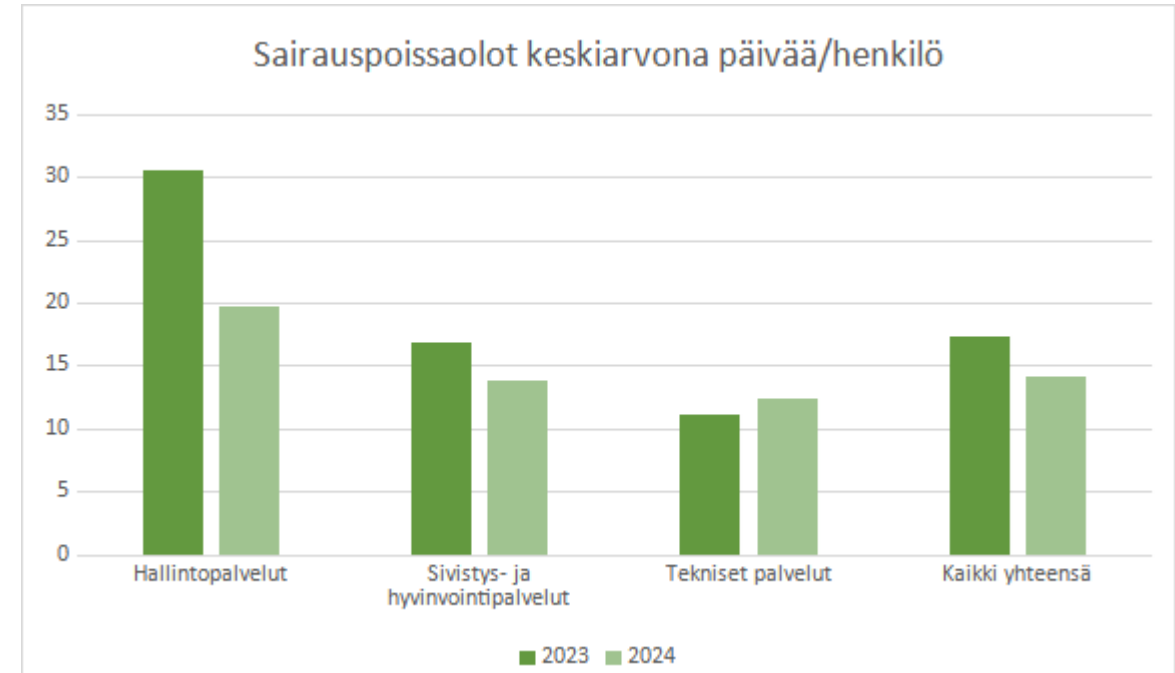
Vakinaisia henkilöstöä on ollut vuoden 2024 lopussa 69 henkilöä (vuonna -23 65 hlö). Kunnan vakinaisen henkilöstön ikärakenne painottuu työurien loppupäässä olevaan henkilöstöön. Yli 50-v. työntekijöitä on 40 (v. 2023 35) ja alle 50-vuotiaita 29 (29). 81 % henkilöstöstä on naisia.

“Kunnan tärkein voimavara on osaava ja motivoitunut henkilöstö”

Henkilöstö

Sairauspoissaolojen keskiarvo suhteutettuna henkilöstöön oli v. 2024 14,15 päivää/henkilö. Yleinen sairastavuuden lasku näkyy koko kuntasektorilla yleisesti. Hallintopalveluissa suhteellisesti eniten poissaoloja, lähes 20 päivää/henkilö.

Henkilöstön osaamista on kehitetty mm. kouluttamalla, mutta koulutuspäivien määrät ovat laskeneet ed. vuoteen verrattuna. Koulutuspäivien määrä on ollut vuonna 2024 1,81 (2023: 1,92)

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluihin kuuluu elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, joukkoliikenne, lomituspalvelut ja maaseutupalvelut

Elinkeinopalveluiden keskeisiä tavoitteita: Alavieskan vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden kasvattaminen sekä yrittelijäisyyden vahvistaminen, elinkeinojen kehittymistä jarruttavien tekijöiden tunnistaminen ja niiden vähentäminen.

Kunta järjestää elinkeinopalveluja omana sekä ostopalveluna Kalajoen kaupungin kanssa. Lisäksi tehdään muun muassa alueellista yhteistyötä ja erilaisia kehityshankkeita. Kaavoituksella pyritään tukemaan asukasluvun kehittymistä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä.

198

Yritystä (2024 15 kpl uusia)

105 (-3)

Maatilaa

9,8%

Työttömyysprosentti 31.12.2024

Sivistyspalvelut

10 668€ (+793€)

Yhden oppilaan
kokonaiskustannus

310 (-14)

Oppilasta perusopetuksessa

43 574 (-150)

Lainausta kirjastosta

812,70 (+48,00)

Opetettua tuntia
kansalaisopistossa

16 (+1)

hoitopaikkahakemusta

227 897€

Parempi tulos talousarvioon
nähdén

"Tukea ja kannustaa ihmisten jatkuvaa henkistä kasvua, vastata kasvun tarpeisiin ja kuntalaisten lisääntyvän koulutustarpeen ja vapaa-ajan tuomiin haasteisiin."

Sivistyspalvelut

- ▶ Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tilikauden kokonaistulos oli 227897€ parempi talousarvioon nähden.
- ▶ Sivistyspalvelut ovat toteuttaneet tavoitteita kuntastrategian mukaisesti. Henkilöstölle tehty työhyvinvointikysely. Kouluttautumaan päässyt määrärahojen puitteissa hyvin. Sairastuvuus edelleen suurta. Henkilöstö on sitoutunutta.
- ▶ Terveyttä ja hyvinvointia tulevia toimintoja tehty näkyväksi sekä kehitetty toimintaa hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Vahvistettu kunnan palvelualueilla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Työhyvinvointia edesautettu työprosesseja kehittämällä ja työhyvinvointikyselyn kautta.

Tavoitteet:

Laadukkaat peruspalvelut

Osaamisen arvostaminen ja kehittäminen

Tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, osallisuus

Pienen ja ison kuntalaisen arvostaminen

Sopeuttamisohjelman toteutus.

Tekniset palvelut

29 (-4)

Rakennus -ja
toimenpidelupaa

7 (-1)

Henkilöstön määrä
31.12.2023

863 500€ (-

187 706€)

Investoinnit, tekniset palvelut

95% (ei muutosta)

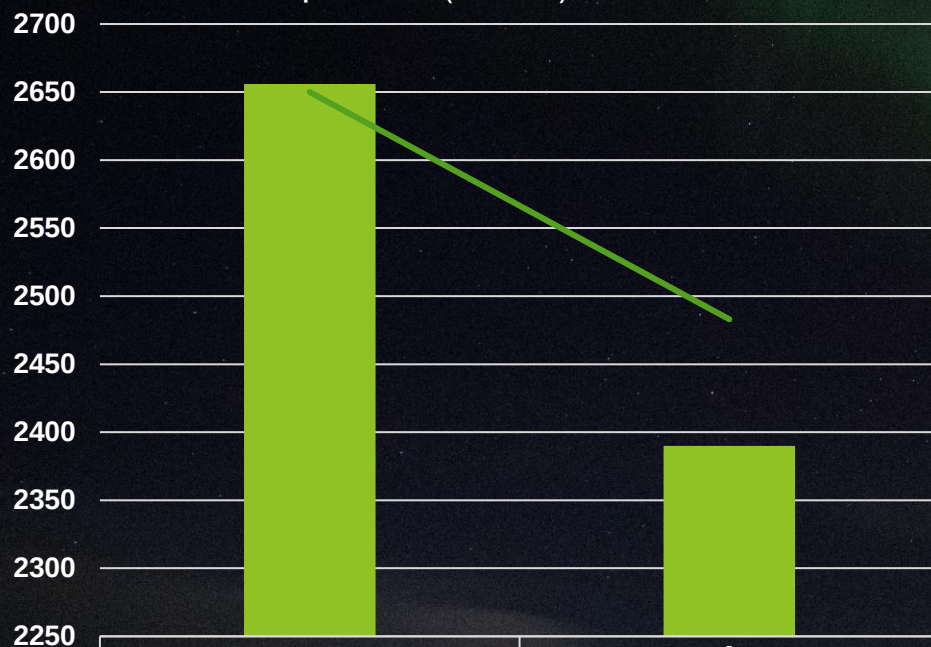
Vuokrahuoneistojen käyttöaste

0 (ei muutosta)

Myytyä tonttia

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut (1000€)

Talousarvio 2024	2656	2390
Tilinpäätös 2024	2650	2483

- ▶ Urheilukentän peruskunnostus aloitettiin.
- ▶ Alavieskajärven virkistysmahdollisuuksia parannettiin
- ▶ Henkilöstön määrä laskenut yhdellä
- ▶ Resurssien riittävyys tulevaisuudessa ja kasvava korjausvelka

TAVOITE:

- Toimintakykyinen
- Asumisviihtyvyyden ja tonttitarjonnan parantaminen
- Asemakaavan ajantasaisuudesta huolehtiminen
- Viihtyisä, turvallinen ja virikkeellinen työ- ja elinympäristö

Vesihuolto

- ▶ Vesihuolto on käsitelty vesihuoltolain 20 a § mukaisesti.
- ▶ Vuonna 2024 jatkettiin talouden tasapainotussuunnitelmaa ja parannettiin seurantaa ja raportointia. Vuotovedet vähenivät.
- ▶ Vuotovesiä 6% vähemmän kuin vuonna 2023, vaikka keväällä 2024 oli ennätystulva.

75%(-6 %)

Jäteveden vuotovesiprosentti

-146 719 €
(+30 741 €)

Vesilaitoksen tilikauden tulos

Arvioinnin perusteet

- ▶ Arviointi perustuu tarkastuslautakunnan kokouksissa kuultuihin katsauksiin, kuntakonsernin tilinpäätökseen, pöytäkirjoihin ja toimintakertomuksiin.
- ▶ Tarkastuslautakunta kävi arviointikäynnillä kirjastossa 11.9.2024 ja paloasemalla 8.10.2024.

Tarkastuslautakunnan havainnot koottuna

- ▶ Koulutuspäivien vähäisyys koko henkilöstön osalta, erityisesti teknisillä palveluilla kiinnittämään tähän huomiota. (Tekniset palvelut: koulutuspäivien määrä 0 vuonna 2023)
- ▶ Teknisellä puolella resurssipula. Tiiminvetäjän puuttuminen, töiden organisointi haastavaa. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään henkilöstön jaksamiseen ja löytämään ratkaisun resurssipulaan.
- ▶ Hallintopalveluiden osalta sairauspoissaolot korkeat

Tarkastuslautakunta toivoo, että havainnot käsitellään asianmukaisesti siten, että niistä tehdään kirjalliset vastineet tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon.

Alavieskassa 20.5.2025

Sakari Siitonen

Puheenjohtaja

Eija Jutila

Jäsen

Matti Luonuansuu

Varapuheenjohtaja

Jaana Nyman

Jäsen

Tarkastuslautakunta kiittää hyvästä yhteistyöstä kunnan henkilöstöä

This documents contains 22 pages before this page

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument innehåller 22 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende